

سکمه دوزی، هنر اصیل زنان ایرانی

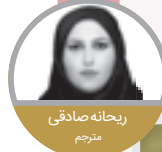
استقامت دادن به دوخت، نخ را چندلا می کنند و بعد، دوخت زنجیره یادندان موشی انجام می شود. بعد از این مرحله، باید خانه های تارکشی شده را دوخت. اگر مجموع خانه های تارکشی شده جدولی فرضی باشد، از سه گوش چپ جدول شروع به دوختن می شود و اگر هر ضلع مربع شماره گذاری شود، سمت راست هر خانه شماره یک، بالای خانه شماره ۲، سمت چپ شماره ۳ و پایین مربع شماره ۴ خواهد بود. اکنون سوزن نخ شده را از مرکز مربع درآورید، روی ضلع شماره یک ببرید و از شماره یک به شماره ۲ و از آن به ضلع شماره ۳ و سپس به مرکز مربع وارد می شود و در نهایت، از مرکز به ضلع شماره ۴ و دوباره از ۴ به مرکز سوزن وارد می شود. ۲ مرحله اول را به اصطلاح دوخت بدون خفت می گویند و باقی مراحل دوخت باخفت خوانده می شود. کار بدین جا ختم نمی شود بلکه در کنار طرح سکمه دوزی و در جهت تکمیل طرح، نقوشی مانند گل ها و برگ ها یا ختایی ها و اسلیمی هایی نیز با دوخت های مختلف رایج در سوزن دوزی همچون ساقه دوزی، ساتن دوزی، تیغ ماهی و... دوخته می شود. این چنین زیبایی طرح دوچندان می شود.

از هنرهای سنتی ایرانی مجموعه سوزن دوزی هایی است که پایه کار یکسان، اما با توجه به اصول دوخت، شکل نهایی متفاوت از دیگری خواهد بود. این مجموعه از سوزن دوزی ها بر پایه تارکشی انجام می شود. هر پارچه از تار و پود تشکیل شده است. بنابراین هنرمند برای رودوزی های مزبور باید تارها و پودها را طبق اصول دوخت مورد نظر از پارچه جدا کند که در اصطلاح سنتی، آن را تارکشی می نامند. یکی از انواع سوزن دوزی های سنتی ایرانی سکمه دوزی نام دارد. این هنر زیبا بیشتر در اصفهان رایج است و هنرمندان اصفهانی میراث هنری خود را هم چنان حفظ کرده اند. سکمه دوزی روی پارچه های کتانی انجام می گیرد زیرا پارچه کتانی دارای تار و پودی قابل شمارش است. البته پارچه هایی چون تترن ترگال نیز برای این هنر استفاده می شود. سکمه دوزی با نخ های دمسره یا ابریشمی دوخته می شود. زیبایی این هنر از آن جهت است که بخشی از تار و پود پارچه کشیده می شود و حالتی توری ایجاد می کند. از سکمه دوزی برای تزیین جای قرآن، بقچه، روی طاقچه ای، زیر بشقاب، رومیزی، کوسن و دستمال استفاده می شود. در این نوع سوزن دوزی اصول اولیه ای وجود دارد که در صورت اشتباه انجام دادن، نتیجه کار نیز مطلوب نخواهد بود. ابتدا طرح را روی پارچه می اندازند و بخشی را که قرار است سکمه دوزی شود مشخص می کنند. سپس تارها و پودهای پارچه را به گونه ای می کشند که سطح مورد نظر به صورت مربع مربع دربیاید. دور محل مورد نظر را با دوخت دندان موشی یا زنجیره فشرده می دوزند. برای

شهر همگان شهری برای همه شهروندان

اداره شهر همگان شهرداری مشهد از علاقه مندان برای شرکت در جشنواره بین المللی «شهر همگان» دعوت می کند آثار خود را در قالب فیلم کوتاه، پادکست و دکلمه، عکاسی، نقاشی، داستان، انیمیشن و موشن گرافیک و کاریکاتور با محوریت کودکان، بانوان، سالمندان و افراد دارای معلولیت به نشانی صاحب الزمان ۲۱، ساختمان عظیم، ارسال کنند. مهلت ارسال آثار، ۱۸ تیر تعیین شده است.

ریحانه صادقی
منجم

سردمداران احیای صنایع دستی آفریقا

قاره آفریقا از دیرباز به دلیل تنوع و زیبایی صنایع دستی خود مورد توجه بوده است. این میراث کهن مدت ها مرجع طراحان و تولید کنندگان مطرح بین المللی بوده است، اما اکنون مردم آفریقا، خود، دست به کار احیای آن شده اند.

در چند سال اخیر، هنرکاران بی شماری از سرتاسر این قاره پهناور در پروژه تولید دست سازه های هنری خلاقانه و مترقی برای جذب مخاطبان جهانی شرکت کرده اند. در این میان، با هرچه بیشتر دیده شدن این محصولات، نام و داستان زندگی زنانی که در این عرصه درخشان ظاهر شده اند بیش از هر زمان در کانون توجه قرار گرفته است.

این زنان با تکیه بر استعدادها و دانش خود، و با پشتکاری بی سابقه، کسب و کارهایی موفق و پیشرو بنا نهاده اند که به وسیله امرار معاش پایداری برای خود و مردمشان تبدیل شده است. این زنان روحی تازه در این صنعت دمیده اند و تعریفی تازه از زیبایی برای مخاطبان جهانی خود ارائه داده اند.

نمونه های این زنان کارآفرین خلاق در آفریقای امروز بسیاریند. در تونس، طراح پارچه، مریم بسبس، با احیای روش های رنگرزی سنتی کشورش که این روزها دیگر رویه فراموشی رفته اند، و با کمک زنان هنرکار بومی، به تولید مجموعه های نوآورانه پارچه مشغول است. در مراکش، میریام مورا بیت سعی دارد با بهره از میراث سنتی کشورش، به سرامیک سازی سنتی مراکش چهره ای به روز ببخشد. او با ساده سازی فرم ها و الگوهای سنتی نقوش روی سرامیک ها و اجرای این نقوش پرریزه کاری با دست، آن ها را به کالایی لوکس و مطابق با طبع مدرن تبدیل کرده است. در غنا، آکوسوا آفریبه کومی، بنیان گذار عنوان تجاری AAKS، طراحی با استعداد است که با کمک زنان هنرکار غنایی، به تولید کیف های دست ساز لوکس مشغول است. در کنار این زنان کارآفرین پیشرو در احیای صنایع دستی آفریقا، زنان هنرمندی حضور دارند که خالقان اصلی این دست سازه ها هستند، زنانی که با مهارت های منحصر به فردشان زمینه ساز رشد این صنعت در سرتاسر قاره بوده اند. آنچه همه این زنان را گرد هم آورده است هدف مشترکی است که دارند: توانمندسازی زنان و بازایی جایگاه صنایع دستی در جوامع معاصر. اولین جرقه های این رویداد در سال ۲۰۱۵ با آغاز به کار پویش ChooseArtisan در رسانه های اجتماعی خورد. ۶ نوامبر این سال بود که بیش از ۱/۵ میلیون نفر از سرتاسر دنیا طی بیش از ۵۰۰ پیام، یک صدا شدند تا توجه جهانی را به اهمیت استفاده از قدرتشان به عنوان خریدار و مخاطب این بازار برای رقم زدن اتفاقات خوب و اثرگذار جلب کنند. این گفت و گوها زمینه ساز طوفانی شد که از آن زمان تاکنون جهان فرا گرفته و هم چنان پویا و سازنده باقی مانده، طوفانی که تاکنون زمینه ساز تغییرات مثبت در زندگی افراد بسیاری بوده است.

به طور کلی، بخش صنایع دستی همواره بزرگ ترین حوزه اشتغال زا برای زنان بوده است. بسیاری از این زنان آفریقایی نیز برای تأمین نیازهای اقتصادی خود به این حوزه پیوسته اند. آن ها از این راه هم می توانند در حفظ سنت های دیرینه خود، آن هم با بالاترین کیفیت و چیره دستی هنری، سهمی داشته باشند. به علاوه، فرصتی به دست آورده اند، اکنون که دست سازه هایشان دیگر موارد استفاده پیشین خود را از دست داده اند، بار دیگر، به تکامل این هنرهای دیرین بپردازند.

منبع: تارنمای شیر زنان آفریقا و تارنمای اتحاد هنرکاران

women-۲۷/۹/۲۰۱۵/https://www.lionessesofafrica.com/blog

pioneering-the-development-of-africas-contemporary-artisanal-crafts

chooseartisan/۷/۱۰/۲۰۱۵/http://www.artisanalliance.org/fullblog